

בס"ד. שיחת ש"פ פינחס, מבה"ח מנחם-אב, ה'תשח"י.

בלתי מוגה

א. בהתחלתי פרשת פינחס מספרת התורה אודות דברי הקב"ה "פינחס בן אלעזר וגו' השיב את חמתי גו' בקנאו את קנאתי וגו' לכן הנני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם", שאע"פ שכבר ניתנה כהונה לזרעו של אהרן, לא ניתנה אלא לאהרן ולבניו שנמשחו עמו ולתולדותיהם שיולידו אחר המשחתן, אבל פינחס שנולד קודם לכן ולא נמשח, לא בא לכלל כהונה עד שהרגו לזמרי².

וצריך להבין:

עבור עבודה — נותנים שכר, וככל שהעבודה היא גדולה ונעלית יותר, יגדל יותר שכרה.

אבל כהונה — אינה ענין של שכר, אלא ענין השייך ל"טבע", טבע אהרן ובניו. בשעה שהקב"ה צוה למשוח את אהרן ובניו, אזי הבדיל וקידש אותם מכל בני ישראל, כמ"ש: "ויבדל אהרן להקדישו קודש קדשים הוא ובניו עד עולם", שהם וכל יוצאי חלציהם יהיו כהנים, אבל אלו שמוצאם אינו מאהרן ובניו שנמשחו, אין מקום שענין של עבודה יסייע להיות כהנים. זאת אומרת, שכהונה היא דבר שהטביע הקב"ה כמו טבע בהבריאה, שאהרן ובניו — בטבעם קדוש.

— וכמ"ש רש"י בנוגע לכהונה, "גבולות חלק הקב"ה בעולמו, יכולים אתם להפוך בוקר לערב, כן תוכלו לבטל את זו, שנאמר ויהי ערב ויהי בוקר ויבדל, כך ויבדל אהרן להקדישו וגו'" —

וא"כ אינו מובן: כיון שפינחס מצד עצמו לא הי' כהן, כיצד קיבל כהונה ע"י העבודה ד"בקנאו את קנאתי וגו'", "תחת אשר קנא לאלקיו וגו'"?

---

(1) מכאן עד סוס"ח — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1070 ואילך. במהדורות זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

(2) זבחים קא, ב. הובא בפרש"י ריש

פרשתנו.

(3) דברי הימים א כג, יג.

(4) קרח טז, ה (מבמדבר"ר פ"ח, ז) ותנחומא (ה) שם).

(5) בראשית א, ד"ה.

(6) פרשתנו כה, יג.

ב. לאחר שהתורה מסיימת את הסיפור אודות פינחס והענינים שהיו קשורים לזה ובאו כתוצאה מזה (הציווי על מלחמת מדין, ומנין בני"י, שבא בסיבת המגיפה) — מסופר בהמשך הסדרה אודות חלוקת ארץ ישראל⁷, אודות התמנות יהושע לרועה ישראל שיכניס את בני"י לארץ ישראל⁸, ואח"כ, עד לסיום הסדרה, באה פרשת הקרבנות⁹, שחלק מהקרבנות (כמו שתי הלחם, כמה מקרבנות ציבור, נסכים¹⁰) היו יכולים להקריב רק בארץ ישראל¹¹.

וכיון שמסופר אודות כל ענינים אלו בסדרה שנקראת על שם פינחס, הרי מובן, שהכניסה לארץ ישראל, וכל הענינים הקשורים עמה, יש להם שייכות לפינחס, שע"י עבודתו של פינחס נכנסים לארץ ישראל. אמרו רז"ל¹² שאלמלא חטאו, היתה כבר אז — בכניסה הראשונה לארץ — גאולה שלימה. והגם שבפועל לא היתה אז גאולה שלימה, הרי מובן, שבכמה פרטים היתה הכניסה לארץ דומה לגאולה העתידה¹³. וכיון שהכניסה לארץ ישראל היתה בדומה לגאולה העתידה, יובן הקשר של הכניסה לארץ ישראל עם פינחס — כיון ש"פינחס הוא אלי"י¹⁴, ואלי"י הוא זה שיבשר אודות הגאולה השלימה בקרוב.

ג. החידוש שבגאולה העתידה יהי' — ש"לא יכנף עוד מוריך"¹⁵, שאור-איין-סוף לא יהי' מכוסה בלבושים, ויאיר בגילו¹⁶. עכשיו מאיר האור כפי שבא בלבושים וכפי שמתצמצם לפי ערך העולמות, אבל לעתיד יאיר האור עצמו ללא הסתר של לבושים, בחינת האור שלמעלה מהשתלשלות.

האדם שלמטה הוא בדמות אדם העליון. וכשם שבאדם העליון ישנם שתי מדריגות, האור כפי שבא בהשתלשלות והאור שלמעלה מהשתלשלות, כך גם באדם למטה, בהנשמה, ישנם שתי מדריגות:

(7) כזו, א ואילך.
 (8) שם, טו ואילך.
 (9) כח, א ואילך.
 (10) ראה מנחות מה, ב. זבחים קיא, א.
 (11) ואף שהאמור בחומש הפקודים (פ' פינחס) קרב במדבר (מנחות שם) — הרי האמירה בפרשה זו באה בקשר עם כניסתם לארץ דוקא (עיין רז"ל — הובאה בפרש"י מספרי — עה"פ פרשתנו כח, ב).
 (12) נדרים כב, ב. וראה שמו"ר רפל"ב. ובכ"מ.
 (13) וכן בנוגע פרשת הקרבנות — סיום וחותם הסדרה — עיקר ענינם יהי' לעתיד, כמ"ש "ושם נעשה לפניך כו' כמצות רצונך". ועיין בהמשך וככה תרל"ז פי"ז ואילך.
 (14) תרגום יונתן וארא ו, יח. זח"ב קצ, סע"א. פרדר"א פמ"ז. יל"ש ריש פרשתנו. מדרש אגדה שם. פרש"י ב"מ קיד, ב. רלב"ג מלכים-א יז, א. ועוד.
 (15) ישעי' ל, כ.
 (16) תניא פל"ו.

הנשמה כפי שמלובשת בכחות כו' — שנחלקת לד' מדריגות: נפש, רוח, נשמה וחי', כשם שהאור שבהשתלשלות נחלק לד' עולמות: עשי', יצירה, בריאה ואצילות — והנשמה כפי שהיא למעלה מכחות, בחינת "יחידה", הקשורה עם "יחיד"¹⁷. ובכדי להמשיך מלמעלה בחי' יחיד, האור שלמעלה מהשתלשלות — צריכה להיות העבודה למטה בבחי' היחידה שבנפש, שלמעלה מכחות הגלויים¹⁸.

וזהו הפירוש במאמר רז"ל¹⁹ "אם ישראל עושיין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין":

הלשון "ואם לאו אין נגאלין", מלמדנו, שביאת הגאולה ע"י התשובה דוקא, אינה רק מצד ענין החטא, כיון שהתשובה תקנח את החטאים שמסתירים ומעכבים את הגאולה, אלא שבשביל ענין הגאולה עצמו נדרשת עבודת התשובה.

והטעם לזה: עיקר התשובה היא מצד בחינת יחידה שבנפש (שלכן ביכולת התשובה לקנח כל הפגמים²⁰ שנעשים ע"י החטאים, כי הפגמים הם בכחות הגלויים, וע"י עשיית התשובה ממשיכים מלמעלה, מיחידה שבנפש, ובמילא נתמלאים כל הפגמים), ולכן, בשביל הגאולה העתידה יש צורך בהקדמת התשובה, בחינת יחידה, בכדי להמשיך את הגאולה שלימה, בחינת יחיד.

ד. בחינת היחידה, שלמעלה מכחות הגלויים, מתבטאת בעבודה של מסירת נפש, כיון שגם מסירת נפש היא למעלה מכחות הגלויים, טעם ודעת, שהרי בשכל אין טעם על מסירת נפש (האמיתית — לא לשם שכר), והכח על מסירת נפש הוא מבחי' היחידה. ולכן דוקא בדורות דעקבתא דמשיחא היא העבודה דמסירת נפש — בכדי לגלות בחינת היחידה, ולהמשיך עי"ז בחינת יחיד, שתתגלה בביאת המשיח.

והגם שמסירת נפש היתה מוכרחת להיות תמיד (כמבואר בתניא²¹ שקיום התורה ומצוותי' תלוי בזה שיזכור תמיד ענין מסירת נפשו, ולכן נצטווה גם הדור שנכנסו לארץ לקרות ק"ש (מסירת נפש) פעמים בכל יום, אף שהובטחו "פחדכם ומוראכם גו"²²) — הרי אין זו עבודה של מסירת נפש בפועל; העבודה בפועל היא קיום התורה ומצוות, והמסירת

(20) ראה לקו"ת אחרי כו, ג.

(21) ספכ"ה.

(22) ס"פ עקב.

(17) ראה לקו"ת ראה כה, א. ובכ"מ.

(18) ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 867 ואילך.

(19) סנהדרין צו, ב. ראה לקו"ת תצא מ,

נפש היא רק בכח בעבודה דתורה ומצוות. ובמילא הרי זה בחינת יחידה (מסירת נפש), כפי שמלובשת בנרנ"ח (העבודה דתורה ומצוות).

משא"כ בעקבתא דמשיחא, כשנדרשת מסירת נפש בתור הקדמה להגילויים דלעתיד, גילוי עצם האור, "ולא יכנף" — מוכרחת להיות העבודה דמסירת נפש בגילוי, בפועל, שבאה מגילוי היחידה ללא לבוש.

ה. גם במסירת נפש בפועל גופא יש דרגות:

ישנה מציאות, שהוא אמנם מוסר נפשו, אבל המסירת נפש גופא היא אצלו במדידה והגבלה — בכל פעם, שמגיע לידו ענין של תורה ומצוות הקשור עם מסירת נפש, הוא מעיין בשולחן-ערוך, ואם ע"פ שו"ע מחוייבים למסור נפש על ענין כזה, אזי הוא מוסר נפשו. אבל אמיתית הענין דמסירת נפש הוא — להיות מסור להקב"ה ללא הגבלות כלל, שאז המסירת נפש שלו היא למעלה לגמרי מטעם ודעת, ללא חשבונות כלל.

ובזה הוא החידוש בהמסירת נפש דפינחס:

נוסף לכך שהי' אצלו ענין המסירת נפש בכלל, הרי מסר נפשו על ענין שע"פ דין לא הי' חיוב לעשותו (ואדרבה: אילו הי' שואל אצל בית-דין מה לעשות, אזי אין מורין לו²³, היינו, שאין אומרים לו ההוראה²⁴), ורק "קנאין פוגעין בו"²⁵ — שזהו ענין של אמיתית המסירת נפש²⁶.

וזוהי השייכות של פינחס עם הגאולה העתידה: הגאולה העתידה תבוא דוקא ע"י עבודה דמסירת נפש שאינה מוגבלת ע"י חשבונות, גילוי בחינת יחידה, שתגלה בחינת יחיד.

(ב), ולמה ישיטו בשו"ע?

(25) סנהדרין פא, ב. רמ"א חו"מ סתכ"ה ס"ד.

(26) ומס"נ זו הוצרכה להיות בגלל גודל ההעלם וההסתור שהי' אז, עד להענין דעון בעל פעור, שהו"ע של ע"ז, שנוגע בנקודה יסודית של כל התומ"צ, ונמשך ופועל גם בדורות שלאח"ז — כדאיאת במדרש (פרדר"א ספמ"ה) והובא בתוס' (סוטה יד, א ד"ה מפני) בטעם קבורת משה "מול בית פעור", ש"בכל שנה ושנה .. בית פעור עולה למעלה כדי לקטרג ולהזכיר עון, וכשהוא רואה קברו של משה חוזר ושוקע" (מהנחה בלתי מוגה).

(23) סנהדרין פב, א. ובפרט לפי הירושלמי (סנהדרין פ"ט ה"ז) דפגיעת קנאים היא שלא ברצון חכמים.

(24) עפ"ז יש לתרץ קושיית הח"מ (שו"ע אה"ע סט"ז סק"ד) למה השמיט בשו"ע דין דקנאין פוגעים — שהוא מפני שאין להורותו, אבל רמזו בסגנון של טיפור (שם ס"ב): "אם לא פגעו בו קנאים" (וראה גם לקו"ש ח"ח ע' 151 ובהערה 10. חיי"ח ע' 319 ובהערה 14). — יש מתרצים דלא הביאו בשו"ע מפני דס"ל להב"י דקנאים פוגעין היינו רשות ולא ציווי — ואינו מובן: דרשות להמית אדם חידוש גדול הוא (אף דנמצא גם במכות יא,

ו. בנוגע לגילויים דגאולה העתידה, איתא בגמרא²⁷ על הפסוק²⁸ "ושמתי כדכד שמשתיך": "חד אמר שוהם, וחד אמר ישפה, אמר להו הקב"ה להוי כדין וכדין".

"שוהם" — הוא "אבן שמאיר בבחי' אור ישר, דהיינו שהוא אבן המאיר ובאורו נראה אור לאחרים", ו"ישפה" — הוא "אבן שהוא מבריק וזורק .. בבחי' אור חוזר"²⁹. ובזה היא הפלוגתא, אם גילוי האור דגאולה העתידה יבוא בדרך המשכה מלמעלה למטה — "שוהם", או ע"י זיכוך והעלאה מלמטה למעלה — "ישפה". והקב"ה אומר: "להוי כדין וכדין", שיהיו ב' המעלות: המעלה דהמשכה והמעלה דהעלאה³⁰.

החילוק שבין המשכה והעלאה הוא:

בהמשכה מלמעלה למטה — האור הוא בלתי מוגבל, משא"כ בהעלאה מלמטה למעלה — נמשך אור שהוא לפי ערך ולפי אופן העבודה שלמטה.

אבל יש גם מעלה בהעלאה מלמטה למעלה: כאשר האור נמשך מלמעלה למטה, שלא ע"י עבודת התחתון — הרי לא כל פעם יכול התחתון לקבל את האור בפנימיות, כיון שאינו כלי אליו, והאור מאיר על התחתון רק בדרך מקיף³¹; משא"כ כאשר האור נמשך ע"י העלאה, הרי כיון שהתחתון מזכך את עצמו ע"י עבודה, אזי נעשה כלי לקבל את האור בפנימיות³².

וזה יהי' החידוש בגאולה העתידה, שיהיו שתי המעלות: האור יאיר כפי שהוא ללא הגבלות, גם האור שהוא נעלה יותר מלהיות נמשך ע"י אתערותא דלתתא, ואעפ"כ הנה גם אור זה יאיר בפנימיות. ואופן כזה בהמשכת האור, שיהיו בו שתי המעלות — לא הי' עדיין, ויהי' רק לעתיד לבוא.

ומ"ש רבינו הזקן¹⁶ "וגם כבר הי' לעולמים מעין זה (מעין הגילוי דלעתיד) בשעת מתן תורה" — הרי זה בנוגע להמעלה שבשעת מ"ת נמשך אור בלתי מוגבל, מעין הגילוי דלעתיד; אבל המטה לא נודרך עדיין להיות כלי אל האור, שלכן, "במשוך היובל"³³, מיד לאחר מ"ת,

31) וכיון שאינו מאיר בפנימיותו, אלא רק

מקיף עליו מלמעלה — אפשר להיות מזה יניקה לקליפות ח"ו (מהנחה בלתי מוגה).

32) ראה גם לקו"ת ויקרא, ב, ואל"ך.

33) יתרו יט, יג.

27) ב"ב עה, א.

28) ישע' נד, יב.

29) לקו"ת ראה כז, ריש ע"ד.

30) עיין בכ"ז לקו"ת שם מאמרי ושמתי

כדכד (כד, ד ואל"ך).

חזר להיות כמו לפני מ"ת, ועד שהי' יכול להיות חטא העגל³⁴. אבל לעתיד יהי' "כדין וכדין", שהעולם יזדכך ויוכל לקבל את האור הבלתי מוגבל בפנימיות.

וגם ענין זה מרומז בפינחס, "פינחס הוא אלי", מבשר הגאולה: כהונה — אינו דבר שבא ע"י עבודה, אלא מקבלים זאת מלמעלה ונעשה "טבע" (כנ"ל). ועכצ"ל, שפינחס מצד עצמו הי' ראוי לכהונה, עוד קודם שהרגו לזמרי, ואעפ"כ לא ניתנה לו כהונה בפועל עד שקינא קנאת ה' והרגו לזמרי, בכדי שהמשכת הכהונה מלמעלה תבוא אצלו ע"י עבודתו. וענין זה מרומז גם בפסוק "הנני נותן לו את בריתי שלום" (שענין השלום הוא חיבור הפכים³⁵) — שהי' אצל פינחס חיבור שני הקוין, גילוי שלמעלה עם עבודה שלמטה.

ושלום וחיבור כזה הוא מעין הגאולה העתידה³⁶ — "פינחס הוא אלי", שיבשר אותה בקרוב ממש.

ז. וענין חיבור ב' הקוין — המשכה והעלאה — בעבודת האדם: יש צורך בחיבור בחינת היחידה עם הכחות הפנימיים, שגם בהם תהי' נרגשת היחידה בפנימיות³⁷.

כלומר: לא רק כפי שקיום התורה ומצוות בא לאחרי ההקדמה דקריאת שמע, מסירת נפש בכח, היינו, שהעבודה בפועל היא רק בהכחות הפנימיים, והמסירת נפש דיחידה היא מלובשת ומסותרת בהכחות הפנימיים, אבל לא בחינת היחידה כפי שהיא בעצם;

אלא הדרישה היא, שתמיד, בכל היום, תהי' העבודה בתנועה של מסירת נפש בפועל, שבחינת היחידה כפי שאינה בהתלבשות, תאיר אצלו בגילוי בפנימיות, בהכחות הפנימיים.

ואז ישנם שתי המעלות: יחידה ופנימיות וכלי. ועי"ז פועלים את הגילוי דלעתיד — "כדין וכדין".

ח. בשנים שהפרשיות מטות ומסעי הם מחוברות, אזי פרשת

(35) ראה תניא אגה"ק סוס"ל. ובכ"מ.
 (36) והיינו, שזהו ענין ששייך להזמן דלעת"ל, מ"מ, צריך להיות ענין זה בעבודה גם קודם לכן (מהנחה בלתי מוגה).
 (37) ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 887 ואילך. ע' 895 ואילך.

(34) וזה שבשעת מ"ת פסקה זוהמתן (שבת קמו, רע"א. וש"ג), הרי זה דוגמת הבינונים בשעת התפלה, שאז הרע שבהם הוא ישן אצלם, ואחרי התפלה יכול להיות חוזר וניעור (ד"ה וירד תרמ"ג בסופו (סה"מ תרמ"ג ס"ע פד)).

פינחס היא השבת הראשונה של "בין המצרים". כל הענינים הם בהשגחה פרטית, ובמילא מובן, שפרשת פינחס שייכת ל"בין המצרים"³⁸. והביאור: תיכף לאחר החורבן³⁹ — "נולד מושיען של ישראל", והיינו, שמהמיצר (החורבן) גופא מתחילים לילך אל המרחב העצמי שיתגלה לעתיד⁴⁰. והגילוי דלעתיד בא ע"י העבודה דפינחס — חיבור היחידה עם הכחות הפנימיים.

וענין זה מרומז גם בסיום ההפטרה של השבת הראשון שבבין המצרים — "קדש ישראל להוי' ראשית תבואתה כל אוכליו יאשמו גו"⁴¹: בפשטות מדבר הפסוק אודות אומות העולם שהם "אוכליו" (רודפים ומציקים) של ישראל, ולכן "יאשמו" ו"רעה תבוא אליהם"⁴¹. אבל, כיון שהתורה ניתנה לישראל⁴², צריך לומר, שבפסוק זה יש גם הוראה לבנ"י⁴³:

כאשר ישנם אצל יהודי חטאים, שהם "אוכליו", ומאבדים את בחינת "ישראל"⁴⁴ — אזי העצה היא: "יאשמו", קרבן אשם, שענינו

(44) ענינו של "ישראל" הוא — ע"ש "כי שרית עם אלקים ועם אנשים" (וישלח לב, כט). "שרית גו' עם אנשים" — קאי על העבודה ד"אל יבוש מפני המלעיגים" (רמ"א או"ח בתחלתו); ועד"ז "שרית עם אלקים" — שאינו מתפעל מהשרים של המזלות שמהם נמשכים חוקות הטבע והנהגות העולם, ופועל, שלא זו בלבד שאינם מעלימים ומסתירים, אלא שהם גופא יסייעו בעבודתו ("שרית"). וכח זה ישנו בכאו"א מישראל, שהרי "אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו" (ע"ז ג, סע"א), ו"לפום גמלא שיחנא" (כתובות סז, רע"א. וש"נ), שנותן כח לכאו"א מישראל למלא את שליחותו ולבוא לבחי' "ישראל" — ע"י עבודתו.

אבל כשחסר בענין העבודה — אזי נעשה "אוכליו", לשון כליו, דהיינו שמכלה ומאבד בחי' ישראל שבו. וכמו בגד, שכאשר אין משתמשים בו, אזי בלה ונרקב. ואע"פ שהובטחו כל ישראל שיעשו תשובה, ולא ירח ממנו נדח (ראה תניא ספ"ל ט) — הרי ענין זה יכול להיות גם "בגלגול אחר", דהיינו, בגוף אחר, אבל בגוף זה — אבד ונכלה (מהנחה בלתי מוגה).

(38) ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב (רצו, א), וז"ל: המועדים של כל השנה .. בכולן יש שייכות לאותן הפרשיות שחלות בהן.

(39) איכ"ר פ"א, נא.
 (40) ראה רשימות הצ"צ למגילת איכה עה"פ גלתה יהודה מעוני (אוה"ת לני"ך ח"ב ס"ע א"לה ואילך).
 (41) ירמ' ב, ג.
 (42) ורק ע"י בני' ניתנה התורה גם בעולם וגם לאומות העולם (מהנחה בלתי מוגה).
 (43) וב' הפירושים תלויים זב"ז, כי האפשריות ל"אוכליו" באומות העולם באה מצד "אוכליו" שבישראל. וע"ד מ"ש (ישעי' מט, יז) "מהרסיך ומחריביך ממך יצאו".*

(* וכמדובר כ"פ שלולי זאת אין אפשרות שתהי' לאומות העולם אחיזה ומכ"ש שליטה ח"ו על בני'.

וחו גם מ"ש (נוסח תפלת מוסף דיר"ט) "ומפני חטאינו גלינו מארצנו", ואלמלא "חטאינו", לא הי' מקום להענין ד"גלינו מארצנו", ומכ"ש להענין ד"היד שנשתלחה במקדשך" (מהנחה בלתי מוגה).

גילוי היחידה שבנפש⁴⁵, שהרי בקרבן אשם נאמר⁴⁶ "ואת חמישיתו יוסף עליו", שלא מספיקה העבודה בד' הבחינות נרנ"ח, אלא צריך להתוסף גם הגילוי של בחינה החמישית — וחמישיתו — יחידה שבנפש⁴⁷.

והדיוק "ואת חמישיתו יוסף עליו", בהוספה על הקרן, הוא — שבחינת היחידה תאיר בבת אחת עם ד' הבחינות⁴⁸, דהיינו, חיבור היחידה עם נרנ"ח, "כדין וכדין"⁴⁹.

וזהו גם שרבינו הזקן מביא⁴⁵ את הפסוק⁵⁰ "ומספר את רובע ישראל" בתור פירוש על הפסוק "יאשמו": "ומספר" הוא גם מלשון "ספיר", אור, היינו, שבחינת היחידה תאיר ב"רובע ישראל", בד' הבחינות ("רובע") נרנ"ח ("ד"ישראל") בפנימיותם — "כדין וכדין".

ועל ידי⁵¹ העבודה ד"יאשמו", שמגלה בחי' היחידה בהכחות הפנימיים, אזי מתקן את הענין ד"אוכליו" שבו, ועי"ז מתקן גם את הענין ד"אוכליו" כפשוטו — "כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו"⁵², ונעשה "שפוך חמתך אל הגוים וגו"⁵³, וזוכים לגאולה העתידה ע"י משיח צדקנו, שאז יהי' גילוי בחי' "ישראל", ובאופן שלא זו בלבד שהעולם כולו לא יעלים ויסתיר, אלא אדרבה, שיסייע בזה.

*

ט. כ"ק מו"ח אדמו"ר, בעל השמחה די"ב וי"ג תמוז, אמר לא'

45 לקו"ת פרשתנו פ, ד.

46 ויקרא ה, טז.

47 ובוה גופא לא מספיק ענין המס"ג (יחידה) בכח, אלא צ"ל גם הענין דמס"ג בפועל (כנ"ל ס"ד) — שזהו ענין הקרבן שצריך להקריב מי שחטא ופגם ועבר את הדרך, כמ"ש הרמב"ן (ויקרא א, ט) שענין הקרבן הוא "כדי שיחשוב אדם... כי... ראוי לו שישפך דמו וישרף גופו כו" (מהנחה בלתי מוגה).

48 שבנה"א, וגם בנה"ב. ובוה יובן פי' התרגום ורש"י ירמ"י שם, שפירשו הכתוב "קדש גו' ראשית גו'", כתרומה כראשית קציר לפני העומר (דלכאורה אינו מובן, מה מוסיף הכתוב בהדוגמא דעומר על הדוגמא דתרומה, ואדרבה — האיסור שבתרומה חמור יותר, וזו האוכלה חייב מיתה (רמב"ם הל' תרומות פ"ו ה"ו)) — שמרמז בזה, שהגילוי דיחידה צריך

להיות לא רק בכחות הגלויים דנפש האלקית — תרומה, אלא גם בנפש הבהמית — עומר (שעורים, מאכל בהמה). — ראה ד"ה קדש ישראל שנאמר בהתוועדות (לעיל ע' 181 ואילך).

49 וזהו גם ענין עבודת התשובה, שיש בה ב' הענינים: העלאה מלמטה למעלה — "והרוח תשוב אל האלקים" (קהלת יב, ז. וראה לקו"ת ר"פ האזינו. ובכ"מ), שהו"ע היציאה מכחות הגלויים עד ששב לבחי' היחידה שלמעלה מהשתלשלות שבנפשו; והמשכה מלמעלה למטה — "אשר נתנה" (שם), שמתנה הו"ע ההמשכה, כנ"ל (מהנחה בלתי מוגה).

50 בלק כג, י"ד.

51 קטע זה — מהנחה בלתי מוגה.

52 תהלים עט, ז.

53 שם, ו.

החסידים⁵⁴, שיזכור כיצד ראה אותו (את הרבי) עומד מאחורי סורגי ברזל...

ולכאורה: מה נוגע לזכור כיצד נשיא בישראל הי' מאחורי מחיצות ברזל, והיתה להם שליטה עליו לפי שעה?
והענין הוא:

כאשר הרבי הי' מאחורי מחיצות הברזל, הנה אף ש"אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים"⁵⁵, מ"מ, הי' הפסק לשעה קלה בינו ובין מושפעים, שלפי שעה לא הי' יכול להשפיע להם. ואעפ"כ, ראה החסיד הנ"ל את הרבי דרך המחיצות, והרי ראי' היא ההתקשרות היותר גדולה, התקשרות עצם בעצם.

וכשם שראי' זו פעלה ביטול המחיצה בינו ובין נשיא הדור — הרי זה צריכה לפעול גם ביטול המחיצה שבין עצם נשמתו לכחותיו הגלויים (כנ"ל בארוכה).

י. וכל אלו שיודעים אודות סיפור זה, הרי זה שייך אליהם: עליהם לזכור שהרבי הי' מאחורי מחיצות הברזל — בגלל מסירת נפשו בפועל על התומ"צ, אשר, בתנועה זו של מסירות-נפש בפועל, עמד כל משך זמן נשיאותו.

וזכרון ענין זה צריך לפעול על כל אלו שיש להם שייכות אליו — לעורר את כח המס"נ ועצם בחי' היחידה שבהם, ולהמשיכה בפנימיות, דהיינו שימשיכו את תנועת המס"נ בחיים היום-יומיים, ויבטלו את כל ה"מחיצות של ברזל" המפסיקות בין העצם להגלויים, שכן, הנהגתו של הרבי באופן זה היא נתינת כח לכל ההולכים בעקבותיו, שגם הם יוכלו להמשיך את ענין המס"נ בחיי היום-יום.

וע"י המשכת עצם בחי' היחידה שלמעלה מהשתלשלות שבנפש בפנימיות, הרי זה גם כלי להמשכת האור שלמעלה מהשתלשלות בהשתלשלות באופן פנימי — "להוי כדין וכדין", שענין זה יתגלה בגאולה השלימה העתידה לבוא ע"י משיח צדקנו במהרה בימינו.

* * *

יא. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה קדש ישראל גו'.

* * *

(54) ראה סה"ש תרצ"ו ע' 93. וראה תו"מ (55) פסחים פה, ב. וש"נ. — רשימת היומן ס"ע שלו.

יב. דובר כמ"פ⁵⁶, שכל הענינים ד"בין המצרים" אינם שייכים בשבת, ויתירה מזו — שדוקא בשבתות אלו צריכה להיות זהירות מענינים שהם היפך השמחה, יותר מבשאר שבתות. בנוגע ליום השבת — איתא בירושלמי⁵⁷ ש"אין עצב בה", ולכן, ביום השבת צריכים להיות בשמחה.

וכאשר ימי החול שקודם השבת ושלאחר השבת הם ימי "בין המצרים", אזי צריכים להרבות בשמחה דיום השבת עוד יותר, כדי שלא תהי' אחיזה להנהגה בימים שקודם השבת, ועי"ז אפשר לפעול גם על הימים שלאחר השבת, שיהפכו לששון ולשמחה⁵⁸.

ובפרט לדעת הראשונים⁵⁹ ששמחה בשבת היא מצוה, וכיון שזהו ענין של מצוה, הרי זה צריך להיות באופן של הידור, ובפרט שבמצוה כמו שמחה יכול להיות ענין ההידור בנקל, כך, שהעדר ההידור במצוה זו, אין לו "הצדקה" אפילו מצד הגוף ונפש הבהמית...

יג. [ניגנו ניגון שמחה, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:]

שמחה פורץ גדר⁶⁰. וכשם ש"פורץ גדר" באדם התחתון, כך "פורץ גדר" גם למעלה, ולכן השמחה היא כלי לקבלת הברכות. וכדאיתא בזהר⁶¹ "אי איהו קיימא בנהירו דאנפין מתתא, כדין הכי נהרין לי מעילא", להשפיע חסדים ורב טוב (משא"כ כאשר ההנהגה למטה היא "בעציבו", אזי גם ההנהגה מלמעלה היא באופן של גבורות ודינים), כיון ש"האי עלמא עילאה כגוונא דאיהי אתערת הכי אמשיך מלעילא".

וכשם שבנוגע לגדר פרטי ישנו הענין ד"שמחה פורץ גדר", הרי מזה מובן גם בנוגע להמדובר בהתועדות י"ב תמוז⁶² שצריך להיות "ופרצת" בלי הגבלות כלל — שגם לזה הכלי הוא ענין השמחה.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:) כל הקהל יאמרו "לחיים", ויבקשו שיקויים הענין ד"ופרצת".

* * *

(59) ראה הנסמן בלקו"ש ח"ד ע' 1090
הערה 31. חט"ז ע' 522. חל"ג ע' 62.
(60) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג
ואילך. ועוד.
(61) ח"ב קפד, ב.
(62) סי"ב ואילך (לעיל ע' 142 ואילך).

(56) ראה שיחת ש"פ מטו"מ, מבה"ח
מנ"א תשט"ו בתחלתה (תו"מ ח"ד ע' 223).
רש"י.
(57) ברכות פ"ב ה"ז.
(58) ראה זכר"י ח. יט. רמב"ם הל' תעניות
בסופן.

יד. שבת זו היא שבת מברכים חודש מנחם-אב.

והנה, ידוע מ"ש בספרי קבלה ומובא בחסידות⁶³, בנוגע לחדשי השנה, שכאשר צירוף האותיות הוא כסדרו, הרי זה מורה על חסדים, וכאשר הצירוף הוא בסדר הפוך, הרי זה מורה על דינים וגבורות.

ולכן: חודש תשרי, שצירוף אותיותיו הוא בסדר הפוך, ת' ש' ר' — הוא זמן של דינים וגבורות, ובעבודה הו"ע התשובה. וחודש ניסן, שנקרא "חודש האביב"⁶⁴, שהצירוף ד"אביב" הוא כסדרו, אל"ף בי"ת — הוא זמן גילוי החסדים.

ובנוגע לחודש אב — הרי תיבת "אב" מורכבת מב' אותיות בלבד, א"ב, וצירופן הוא כסדרו, ומזה מובן, שזהו זמן של חסדים. וכן מובן גם מתוכנה של תיבת "אב" — כידוע⁶⁵ ש"אב" הוא בחי' חכמה, והחכמה היא מקור החסד.

והענין בזה — שגם הענינים הבלתי-רצויים שאירעו בחודש אב באים מצד החסדים, אלא שהחסדים הם בהעלם, וכדאיתא באגה"ק⁶⁶ המשל מ"אב" "הרוחץ בכבודו ובעצמו צואת בנו יחידו".

אמנם, ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר⁶⁷ בשם אביו כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, בדיוק הלשון בתניא שם: "וכמו אב רחמן חכם וצדיק המכה בנו כו'", שמשמט התואר "חסיד" שמזכיר בהמשך הענין ("אביו הרחמן והצדיק וחסיד"), כי כאשר מדובר אודות מצב שהחסדים הם בהעלם, אזי חסר התואר "חסיד"...

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א): צריכים שהחסדים יבואו בגילוי, ואז יהי אפשר לכנות את הקב"ה בכל התוארים, גם בתואר "חסיד".

טו. ויש לקשר זה עם פרשת מטות, שעומדים לקרוא במנחה: בהתחלת פרשת מטות נאמר: "וידבר משה גו' זה הדבר", ועל זה אמרו רז"ל⁶⁸ ש"משה" נ"תנבא בזה", ש"זה" הוא לשון גילוי, והיינו, שיש צורך שכל הענינים יבואו לידי גילוי.

ועד"ז מצינו בנוגע לענין קידוש החודש: "החודש הזה לכם גו'⁶⁹,

67) סה"ש תש"ד ע' 15. וראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' שכד. וראה גם שיחת ש"פ מסעי, מבה"ח מנ"א דאשתקד ס"ט (תו"מ ח"כ ע' 199). וש"נ.

68) ספרי ופרש"י ר"פ מטות. 69) בא יב, ב.

63) ראה סה"מ ה"ש"ת ע' 28, ובהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שם (לקו"ש ח"א ע' 233; ח"ג ע' 956 הערה 13). וש"נ.

64) בא יג, ד. ועוד.

65) ראה תניא פ"ג. ובכ"מ.

66) סכ"ב (קלד, ב).

"הראהו לבנה בחידושה ואמר לו כזה ראה וקדש"⁷⁰ — "זה" לשון גילוי.

והענין בזה — ש"לבנה" קאי על ישראל, ש"מונין ללבנה"⁷¹ ודומין ללבנה⁷². ועז"נ הלשון "זה" — שהענינים השייכים לישראל, דהיינו, אהבת הקב"ה לישראל, האהבה המוסתרת הנ"ל, צ"ל בגילוי.

וזהו שראש-חודש הוא יו"ט לנשים⁷³, והיינו, שהיו"ט של כנסת ישראל, אשתו של הקב"ה, הוא בר"ח, שאז הוא ה"מולד" דישראל הדומין ללבנה, היינו, שהאהבה המוסתרת באה בגילוי.

טז. וענין זה נעשה ע"י משה — "וידבר משה":

ענינו של משה רבינו — "רעיא מהימנא" — שהוא הממשיך את כח האמונה והמס"נ שלמעלה מטעם ודעת שבכאו"א מישראל, שיהיו בפנימיות⁷⁴.

וענין זה הוא הכלי להמשכת האהבה המוסתרת והחסדים המכוסים, — שהם למעלה מחסדים הגלויים, להיותם חסדים שלמעלה מהשתלשלות⁷⁵ — שיהיו בגילוי.

והיינו, שע"י בחי' משה שבכאו"א מישראל (כדאיתא בתניא⁷⁶), שהו"ע התעוררות האמונה ומס"נ שלמעלה מהשתלשלות שבנפשו, שתומשך בגילוי — נפעל גם על אהבת הקב"ה לישראל שלמעלה מהשתלשלות, שתומשך בגילוי,

ויהפכו ימים אלו לששון ולשמחה, במהרה בימינו.

[במהלך ההתוועדות נזכר הענין ד"הנה זה עומד אחר כתלנו"⁷⁷, שבאמת, הרי זה כבר לא רק "אחר כתלנו", כי אם לפנים מהכותל, אלא שהכותל מעלים שאין רואים, וכאשר יסירו את ההעלם, אזי יראו אותו בגלוי].

סתי"ז. אוה"ת תשא ע' א'תקפה ואילך.
74) ראה תו"מ סה"מ אדר ע' לה. וש"נ.
75) ראה תניא פכו"ו. ובכ"מ.
76) רפמ"ב.
77) שה"ש ב, ט.

70) ר"ה כ, א. הובא בפרש"י עה"פ.
71) סוכה כט, א.
72) ראה סוכה שם. ב"ר פ"ו, ג. אוה"ת
בראשית ד, סע"ב ואילך. ועוד.
73) ראה פדר"א פמ"ה. הובא בטוואו"ח